

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Principebesluit gemeentelijke herindeling Liemers

Zaak- & documentnr. : Z/25/143569 201713998

Opsteller : Renzo Willemsen

Portefeuillehouder : college

Afdeling : Advies

Telefoonnr. : 088-695 3000

Samenvatting

De afgelopen jaren heeft de gemeente Westervoort zich gebogen over haar bestuurs- en uitvoeringskracht in relatie tot haar kerntaken, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities. Dit mede in het perspectief van toekomstige ontwikkelingen, de positie in en kansen van de regio en de financiële situatie en perspectieven van de gemeente. Op 21 oktober 2024 heeft de gemeenteraad van Westervoort met het intentiebesluit tot opheffen van de bestuurlijke zelfstandigheid van de gemeente Westervoort besloten dat een verdergaande samenwerking met gemeenten in de Liemers onontkoombaar is voor een toekomstbestendig en robuust gemeentebestuur.

Gelet op de maatschappelijke opgaven waar Westervoort zich voor gesteld ziet en het voorzieningenniveau dat wij onze inwoners ook in de toekomst willen kunnen bieden tegen een acceptabel lastenniveau voor inwoners en ondernemers, is een brede bestuurlijke fusie in de Liemers het bestuurlijke uitgangspunt. Het afgelopen jaar hebben op verschillende vlakken gesprekken met de Liemerse gemeenten plaatsgevonden om verdergaande samenwerking te onderzoeken, leidend tot een mogelijk fusiebesluit. Dit heeft geleid tot het uitwerken van gezamenlijke, collectieve Liemerse uitgangspunten op basis van een ieders lokale inbreng. De vier Liemerse gemeenten zien veel samenhang en kansen voor een robuuste Liemerse gemeente waarin met een krachtig gemeentebestuur, voldoende ambtelijke uitvoeringskracht inclusief strategische slagkracht, het voorzieningenniveau en de belangen van onze inwoners en ondernemers op een hoog niveau gehouden kunnen worden.

Het principebesluit markeert het begin van het officiële traject voor gemeentelijke herindeling, zoals vastgelegd in de Wet algemene regels herindeling (Arhi) en vormt een belangrijke stap in het verder vormgeven van een herindeling tussen de vier Liemerse gemeenten. De eerstvolgende stap in dit proces is het opstellen en vaststellen van een herindelingsontwerp, waarin de uitgangspunten en plannen voor de herindeling een plek krijgen. De collectieve uitgangspunten en de uitgangspunten van de vier individuele gemeenten vormen daarin het vertrekpunt voor het herindelingsontwerp. Met het principebesluit zet de gemeenteraad van Westervoort de volgende stap richting een Liemerse herindeling per 1 januari 2029.

Beslispunten:

1. Op basis van de inzichten en afwegingen verkregen uit de eerdere onderzoeken, de verkenningsfase, bestuurlijke gesprekken en politieke ontmoetingen:

- a. In principe per 1 januari 2029 te komen tot een Liemerse gemeente door een reguliere samenvoeging van de gemeente Westervoort met de gemeenten Duiven, Zevenaar en Doesburg.
- b. Het college van Westervoort opdracht te geven om ten behoeve van het vervolgproces met de gemeenten Duiven, Zevenaar en Doesburg een herindelingsontwerp op te stellen waarin tenminste ingegaan wordt op:
 - i. De visie op de nieuw te vormen gemeente. Waarin onder andere de kansen voor en zorgen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners een plaats krijgen.
 - ii. De naam van de nieuwe gemeente.
 - iii. De geografische grenzen van de nieuwe gemeente.
 - iv. De incidentele en structurele financiële effecten van de samenvoeging.
 - v. De toetsingscriteria uit het beleidskader gemeentelijke herindelingen van het Rijk.
- c. Het college opdracht te geven om inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en de gemeenteraden van Zevenaar, Doesburg, Westervoort en Duiven verder actief te betrekken in het proces van opstellen van 'de visie op de nieuw te vormen Liemerse gemeente' in het herindelingsontwerp.
- d. Het college opdracht te geven om het herindelingsontwerp in het najaar van 2026 aan de raad voor te leggen ter vaststelling, zodat het uiteindelijke herindelingsadvies uiterlijk op 1 april 2027, of zoveel eerder als mogelijk, ter vaststelling aan de gemeenteraden aangeboden kan worden om een herindeling per 1 januari 2029 mogelijk te maken.
 - i. Voor het opstellen van het herindelingsontwerp en aansluitend het herindelingsadvies gebruik te maken van de reeds beschikbaar gestelde middelen 'proces ondersteuning opheffen bestuurlijke zelfstandigheid'
 2. De collectieve Liemerse uitgangspuntennotitie 'Samen nóg sterker' vast te stellen en als kader te beschouwen voor het ontwerpen van de nieuwe gemeente en de inrichting van het daarbij passende proces;
 3. Kennis te nemen van de individuele uitgangspunten van de drie overige Liemerse gemeenten, zoals opgenomen in de bijlage van de bijgevoegde Liemerse collectieve uitgangspuntennotitie 'Samen nóg sterker';
4. Het college te verzoeken om samen met de colleges van de Liemerse gemeenten tevens het proces op te starten om te komen tot personele waarborgen voor de medewerkers van de vier gemeenten in casu de drie ambtelijke organisaties, in de vorm van een sociaal statuut en/ of sociaal plan. Dit met betrokkenheid van de lokale overleggen en waar nodig de ondernemingsraden en de werkgeverscommissies. Teneinde de contouren van de personele waarborgen op te kunnen nemen in het herindelingsontwerp en -advies.

Aanleiding

De gemeente Westervoort heeft in de afgelopen jaren op verschillende manieren hard gewerkt aan het versterken van de eigen financiële positie en haar bestuurskracht. Op basis van de onderzoeken van BMC (2021/2022) en Partners & Pröpper (2023) heeft de gemeente Westervoort geïnvesteerd in zowel de eigen ontwikkeling op het gebied van bestuurskracht als ook in de organisatie. Tegelijkertijd laten de onderzoeken zien dat een duurzame visie om tot een robuuste gemeente in de toekomst te komen noodzakelijk is. Daarbij spelen de blijvende overheveling van taken van het Rijk naar gemeenten, financiële onzekerheden en de behoefte om te kunnen blijven investeren in goede voorzieningen voor en dienstverlening aan inwoners een rol. De ontwikkelingen in de regio heeft de gemeente Westervoort doen besluiten in 2024 een stap naar voren te zetten voor een toekomstgerichte gemeente en tot het intentiebesluit te komen tot het opheffen van de bestuurlijke zelfstandigheid van de gemeente Westervoort.

Als vervolg op het intentiebesluit van de gemeente Westervoort met daarbij de voorkeur om te komen tot één Liemerse gemeente samen met de gemeenten Doesburg, Duiven en Zevenaar, is een proces gestart om te verkennen of een verdergaande Liemerse samenwerking mogelijk is en eventueel tot een Liemerse herindeling kan leiden. Ondanks dat de vier gemeenten zich in verschillende tijdpaden en ontwikkelingen met betrekking tot hun bestuurlijke toekomst bevonden, hebben de vier gemeenten een gedeelde visie op de mogelijkheden en kansen die één Liemerse gemeente kan bieden naar de toekomst toe, voor haar inwoners, ondernemers en binnen de regio. Dit heeft geleid tot een zorgvuldig proces met respect voor een ieders eigen ontwikkeling. Nu is het moment gekomen om, in navolging op het principebesluit van de gemeente Doesburg, aan de drie gemeenteraden van de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar het principebesluit tot een Liemerse herindeling – ter besluitvorming in januari 2026 – voor te leggen. Hiermee spreken de gemeenten uit een gezamenlijke koers richting herindeling op te willen starten.

De opgestelde collectieve uitgangspuntennotitie “Samen nóg sterker” markeert een gezamenlijke stap in het proces richting een mogelijke nieuwe Liemerse gemeente. Deze notitie vormt het gezamenlijke vertrekpunt richting het herindelingsontwerp. De notitie bestaat uit twee samenhangende delen. In “De kracht van de Liemers” wordt het gezamenlijke vertrekpunt beschreven vanuit de identiteit en de samenhang van het gebied. Hierbij is aandacht voor wat de Liemerse gemeenten bindt én wat de gemeenten gezamenlijk als nieuwe gemeente voor het gebied als geheel en haar inwoners kunnen bereiken. In het tweede deel zijn de collectieve uitgangspunten uitgewerkt: de inhoudelijke en procesmatige basis waarop de gemeenten elkaar vinden in de verdere uitwerking naar en na het herindelingsproces. Bij het opstellen van het herindelingsontwerp kan de notitie dienen als een breed gedragen en richtinggevend kader bij de vorming van nieuw beleid.

Planning

De gemeenteraden geven met dit principebesluit de colleges de opdracht tot het opstellen van een herindelingsontwerp met een beoogde fusiedatum van 1 januari 2029. Deze opdracht vervullen de colleges vanuit een gezamenlijke projectorganisatie met als basis een zorgvuldig plan van aanpak. De colleges werken de opbouw en samenstelling van deze projectorganisatie en het plan van aanpak uit. Zij informeren de raden daar tijdig over én betrekken de raden vooraan in het proces om tot inbreng te komen over de wijze waarop het participatieproces met de samenleving kan worden ingericht én over de eigen rol in het fusieproces.

Vanaf het principebesluit in januari 2026 wordt het herindelingsproces vormgegeven via twee samenhangende trajecten, die gezamenlijk worden aangestuurd vanuit de projectorganisatie en het plan van aanpak zoals door de colleges wordt uitgewerkt. De trajecten zijn:

- 1) Het eerste traject betreft het herindelingsontwerp en -advies, dat wordt opgesteld door een ambtelijke projectorganisatie bestaande uit medewerkers van de vier betrokken gemeenten. Deze organisatie werkt op basis van collectieve uitgangspunten aan het ontwerp en advies, dat in het vierde kwartaal van 2026 aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd.
- 2) Parallel hieraan loopt het tweede traject rondom de Liemerse investeringsagenda. Na ambtelijke voorbereiding zal dit traject zich vooral bestuurlijk voltrekken, waarbij de colleges en raden gezamenlijk prioriteiten stellen voor investeringen in de nieuwe gemeente. Ook in dit traject worden de gemeenteraden vroegtijdig betrokken om richting te geven aan het participatieproces met de samenleving en hun eigen rol in het fusieproces.

De planning van de trajecten is als volgt:

1) Herindelingsontwerp en –advies

- februari – augustus 2026: opstellen herindelingsontwerp, waaronder:

- Herindelingsscan;
- Inwonersparticipatie op visie op nieuw gemeente
- Inwonersparticipatie op naamgeving nieuwe gemeente.
- september 2026: besluitvorming in vier colleges op herindelingsontwerp;
- oktober 2026: besluitvorming in vier raden op herindelingsontwerp (start preventief toezicht);
- november-december 2026: zienswijzeperiode (8 weken wettelijke termijn);
- februari 2027: besluitvorming in vier colleges op herindelingsadvies;
- maart 2027: besluitvorming in vier raden op herindelingsadvies;
- uiterlijk 1 april 2027, om 1 januari 2029 als fusiedatum te halen (daags na besluitvorming in raden): aanbieden herindelingsadvies aan gedeputeerde staten provincie Gelderland.

2) Liemerse investeringsagenda

- Opstarten voorbereiding vanaf februari 2026 (na de genomen principebesluiten in de gemeenteraden).
 - Beeldvorming en oordeelsvorming in de gemeenteraden vanaf medio 2026. Besluitvorming in 2027.

Beoogd effect

Met dit besluit wordt beoogd om voor de inwoners en ondernemers van de huidige gemeente Westervoort te zorgen voor een robuuste nieuwe gemeente met voldoende strategische slagkracht en een sterke positie in de regio. Een gemeente waar inwoners ook voor de toekomst op kunnen bouwen, met behoud van een goed voorzieningenniveau en een fijne fysieke en sociale leefomgeving, tegen een acceptabel lastenniveau. Waarbij de gemeenten Westervoort, Doesburg, Duiven en Zevenaar, gezamenlijk tot een visie en een herindelingsontwerp en -advies komen voor de nieuwe gemeente.

Argumenten

1.1. *Er is een solide en gedeelde basis voor het verdere herindelingsproces*

In de afgelopen periode zijn er door de gemeenten Westervoort, Doesburg, Duiven en Zevenaar intensieve stappen gezet in het verkennen van een mogelijke gemeentelijke herindeling. Deze verkenning heeft geleid tot een constructief proces waarin uitgangspunten, ambities en randvoorwaarden zijn gedeeld, besproken en waar nodig aangescherpt. Binnen de Liemers wordt op verschillende fronten al veel samengewerkt. De constructieve verkenning in de afgelopen periode heeft geleid tot consensus over de mogelijkheden die een sterke Liemers voor ieder individueel en gezamenlijk kan betekenen. In vervolg op het intentiebesluit is een verdergaande samenwerking binnen de Liemers, naast bestuurlijk verkend, ook een eerste inhoudelijke lading gegeven. Het principebesluit om te komen tot een Liemerse herindeling is daarmee een logisch vervolg op het intentiebesluit en een volgende stap in het herindelingsproces.

1.2 *De startdatum 1 januari 2029 is een realistisch uitgangspunt*

De gemeenteraad van Westervoort heeft in haar intentiebesluit aangegeven bij voorkeur per 1 januari 2028 tot een Liemerse herindeling te komen, indien mogelijk. Gelet op de verkenning die het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden en de verschillende stadia van bestuurskrachtverkenningen bij iedere individuele gemeente binnen de Liemers is 2028 niet haalbaar. Er is tijd nodig geweest om met elkaar tot een realistisch tijdpad te komen dat recht doet aan ieders gevoel van urgentie, als ook realisme. Daarom wordt voorgesteld om voor de Liemerse herindeling een tijdpad aan te houden van 1 januari 2029. De gemeentebesturen realiseren zich dat met alle verplichte stappen en fases die te nemen zijn, zoals reeds weergegeven in het intentiebesluit, dit alsnog een ambitieus tijdpad is.

Tegelijkertijd is er veel draagvlak voor het aanhouden van dit ambitieuze tijdspad gelet op de inhoudelijke kansen, de lokale situaties en het besef dat ook na de herindeling het proces nog niet afgerond is. Zorgvuldigheid in het proces staat voorop, alsmede het besef dat met de juiste funding en gedeelde inhoudelijke kansen we richting 2029 de benodigde stappen gezamenlijk kunnen zetten.

1.3 Het herindelingsontwerp- en advies kent verschillende verplichtte onderdelen

Met het nemen van het principebesluit geeft de gemeenteraad van Westervoort opdracht om de herindeling van de Liemers verder te gaan laden. Voor het opstellen van een herindelingsontwerp en het uiteindelijke herindelingsadvies gelden vaste onderdelen die zorgvuldig en integraal moeten worden uitgewerkt. Deze onderdelen zijn benoemd in de beslispunten. Door aan deze elementen te voldoen en hier nadere inhoud aan te geven wordt de basis gevormd voor een transparant en toetsbaar proces. Het vormgeven van de visie is een essentieel onderdeel voor het creëren van voldoende draagvlak voor inwoners, ondernemers en voor de betrokken organisaties.

1.4 Om 1 januari 2029 als startdatum van de nieuwe gemeente te kunnen hanteren, moet het herindelingsontwerp in najaar 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd worden

Na het principebesluit kan gestart worden met de vormgeving van het herindelingsontwerp. Gelijktijdig zal in 2026 ook gewerkt worden aan een Liemerse investeringsagenda. Beide onderwerpen zijn cruciaal in het inhoudelijk vormgeven van de nieuwe gemeente, het creëren van draagvlak, het betrekken van bestuur, raden, inwoners, organisaties. Dit kan niet zonder afdoende begeleiding en ondersteuning in dit proces. Niet alleen ter bewaking van het tijdspad als ook in het vormgeven van de verschillende elementen die gezamenlijk het herindelingsontwerp zullen vormen. Daarom wordt de gemeenteraad voorgesteld om voor het opstellen van het herindelingsontwerp en -advies gebruik te maken van de reeds beschikbaar gestelde middelen “proces ondersteuning opheffen bestuurlijke zelfstandigheid”. Hiervan is conform de Najaarsnota 2025 nog € 109.613,- beschikbaar. De verwachting is dat voor het proces van het herindelingsontwerp ongeveer € 50.000,- benodigd zal zijn.

2.1. De collectieve uitgangspuntennotitie laat de binding en de kansen binnen de Liemers zien

In de afgelopen periode hebben de verschillende gemeenten lokale uitgangspunten meegegeven als richting voor een toekomstige Liemerse gemeente. Op basis van de lokale uitgangspunten is een collectieve uitgangspuntennotitie “Samen nóg sterker” opgesteld. In de collectieve uitgangspuntennotitie wordt aangegeven waar de kansen voor een nieuwe Liemerse gemeente liggen. De notitie wordt verder uitgewerkt in het herindelingsontwerp en in een nog op te stellen Liemerse investeringsagenda. De collectieve uitgangspunten laten vooral zien dat er reeds veel gedeeld wordt tussen de vier gemeenten en dat er een gedragen zicht is op de mogelijkheden die een robuuste, grote Liemerse gemeenten voor ieders inwoners, voorzieningen en ondernemers kan bieden. Het biedt een vertrekpunt op basis waarvan de visie verder vorm gegeven kan worden.

3.1 De collectieve uitgangspunten komen voort uit de uitgangspunten van de vier individuele gemeenten

Om tot de collectieve uitgangspuntennotitie te komen zijn de uitgangspunten gehanteerd die de vier gemeenten hebben opgesteld als richtlijnen voor de nieuwe Liemerse gemeente. De gemeente Westervoort had in haar intentiebesluit reeds enkele uitgangspunten en richtingen meegegeven. In de uitgangspuntennotitie Westervoort zijn deze verder uitgewerkt. De regiegroep heeft de uitgangspuntennotitie verder besproken en verfijnd. De gemeenteraad zal in december 2025 met elkaar van gedachten wisselen over de Westervoorlse uitgangspuntennotitie. Om het tempo in het proces te houden richting de principebesluiten van de gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort (voorzien in januari 2026), is afgesproken de uitgangspunten gelijkelijk aan de uitgangspunten van de andere drie gemeenten in concept en met goedkeuring van de regiegroep onderdeel te laten zijn van de

collectieve uitgangspunten. Door kennis te nemen van een ieders uitgangspunten worden alle betrokken gemeenteraden in staat gesteld op de hoogte te zijn van elkaars uitgangspunten richting één Liemerse gemeente. Als basis voor het verdere gesprek dat in 2026 na de te nemen principebesluiten verder vorm gegeven zal worden.

4.1. Goed werkgeverschap ook in de aanloop richting een herindeling blijvend te waarborgen met een tijdig oog voor zaken die zullen veranderen

Een herindeling heeft effect op het gemeentebestuur en aanverwante ondersteuning, als ook op de direct betrokken organisaties. Het is van belang hier tijdig in het proces zorg voor te dragen. Niet alleen vanuit de verplichting als nieuwe gemeente en als waarborg in het proces, maar ook vanuit het menselijk perspectief. Hierin vormen de verplichtingen die ten aanzien van personele waarborgen plaats moeten vinden vanzelfsprekend het uitgangspunt. Nadrukkelijk wordt vroegtijdig in het proces aandacht gevraagd voor de personele vragen en behoeftes.

Personele waarborgen vormen een verplicht onderdeel van iedere gemeentelijke herindeling. Daarom worden de colleges verzocht het proces te starten dat moet leiden tot het vastleggen van deze waarborgen voor de medewerkers van de vier gemeenten en de drie ambtelijke organisaties. Deze waarborgen dienen vorm te krijgen in een sociaal statuut en/of sociaal plan, waarbij de lokale overleggen, ondernemingsraden en werkgeverscommissies betrokken worden. Het doel hiervan is om de contouren van deze personele afspraken tijdig te kunnen opnemen in het herindelingsontwerp en het herindelingsadvies.

Kanttelingen

1.1 De periode in aanloop naar verandering kan onzekerheid met zich meebrengen

Een gemeentelijke herindeling brengt onvermijdelijk een periode van verandering met zich mee, waarin de dienstverlening voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners een periode mogelijk onder druk kan komen te staan. De voorbereiding en uitvoering van de herindeling vragen veel inspanning, terwijl de reguliere dienstverlening onverminderd doorgaat. Het is van belang hier de komende jaren oog voor te houden, evenals voor het tijdig verstrekken van informatie daar waar mogelijk en relevant en het tijdig betrekken van de organisaties en mensen die de verandering richting een Liemerse gemeente direct zullen ervaren.

1.2 Er is risico op een vertraging in het herindelingsproces

Het traject richting gemeentelijke herindeling is omvangrijk en kent een strak tijdspad, waarbij diverse bestuurlijke, organisatorische en juridische stappen zorgvuldig en tijdig moeten worden doorlopen. Binnen dit proces bestaat het risico dat er vertraging optreedt. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan door complexe besluitvorming, beperkte personele capaciteit, technische knelpunten of afstemmingsvraagstukken tussen de betrokken gemeenten en ambtelijke organisaties.

Een herindelingsproces is een complex proces dat zorgvuldigheid, tijd, transparantie en nauwe samenwerking vraagt. De vier gemeenten zijn zich bewust van het ambitieuze tijdspad. Tegelijk zien de vier gemeenten de noodzaak van een zo soepel en spoedig mogelijke herindeling. Het behalen van de datum van 1 januari 2029 is bij vaststelling van de principebesluiten door alle gemeenten een belangrijk uitgangspunt waar het gehele proces op ingericht wordt. Door middel van externe ondersteuning en begeleiding in dit proces wordt zoveel mogelijk geborgd het tijdspad te kunnen waarmaken.

Hoewel vertraging niet altijd te voorkomen is, kan het risico daarop wel worden beperkt. Dit vraagt om een duidelijke fasering van het proces, een goed ingerichte projectorganisatie met voldoende slagkracht en een gezamenlijke inzet op bestuurlijke en ambtelijke samenwerking.

Door vroegtijdig te anticiperen op mogelijke knelpunten en ruimte te houden voor bijsturing, kan het herindelingsproces beheersbaar blijven en voortvarend worden uitgevoerd.

1.3 De voorbereiding op een herindeling vraagt extra inzet van de ambtelijke organisaties naast de reguliere werkzaamheden

Een herindelingsproces is zogezegd een verbouwing terwijl de winkel nog steeds open is. Een deel van het proces vindt achter de schermen en door andere betrokkenen plaats. Echter naarmate de tijd vordert zal steeds meer inzet ook gevraagd worden van de eigen ambtelijke organisatie. Het is van belang hier tijdig in te prioriteren en ruimte voor vrij te maken. Dit kan effect hebben op lopende projecten of andere zaken. Daarom is het noodzakelijk dat hier vroegtijdig over nagedacht wordt en om dit mee te nemen in het op te stellen plan van aanpak, zodat hierover ook met het gemeentebestuur en binnen de eigen organisaties gecommuniceerd kan worden.

De voorbereiding en uitvoering van een gemeentelijke herindeling vergt aanzienlijke inzet van de ambtelijke organisaties van Duiven, Westervoort, Zevenaar en Doesburg. In de komende jaren moet worden toegewerkt naar harmonisatie van beleid, informatievoorziening, systemen, werkwijzen, belastingen en dienstverlening. Tegelijkertijd blijft de dienstverlening in alle vier gemeenten onverminderd doorgaan, wat vraagt om zorgvuldige planning en coördinatie.

Het is van belang om deze dynamiek te erkennen en hier zorgvuldig mee om te gaan. Door het proces transparant te organiseren en zowel inwoners als medewerkers actief te betrekken, kan de herindeling worden ontvangen als een gezamenlijke opgave met perspectief. Juist in deze transitie schuilt ook potentie, namelijk dat je samenwerkt aan een gezamenlijk toekomstperspectief. Een zorgvuldige voorbereiding en transparante communicatie zijn essentieel om medewerkers actief mee te nemen in het veranderproces en draagvlak te creëren binnen de organisatie.

1.4 Een herindeling heeft gevolgen voor Liemerse gemeenschappelijke regelingen

In het geval van een Liemerse herindeling moet nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de gevolgen voor de bestaande gemeenschappelijke regelingen. De “inliggende” regelingen 1Stroom, Samenwerking De Liemers (SDL = regionale sociale dienst & ICT dienst) en Streekarchivariaat Liemers Diesburg (SALD) zullen bij een fusie van rechtswege ophouden te bestaan. Dit betekent dat er tijdig moet worden nagedacht over een nieuwe inrichting van deze taken in de toekomstige gemeente. In het herindelingsontwerp zal hier verder op worden ingegaan, waarbij het van belang is om de continuïteit van dienstverlening te waarborgen en de belangen van inwoners en medewerkers zorgvuldig mee te nemen.

Financiële paragraaf

Kosten proces tot herindelingsontwerp

Voor het opstellen van het herindelingsontwerp, eventuele aanvullende onderzoeken en het organiseren van het participatie-, communicatie- en naamgevingsproces wordt geschat dat een budget van € 50.000,- voor Westervoort nodig zal zijn. Deze kosten kunnen worden gedekt uit het reeds beschikbaar gestelde budget “Proces opheffen bestuurlijke zelfstandigheid Westervoort”. Hiervan is conform de Najaarsnota 2025 nog € 109.613,- beschikbaar.

Eenmalige uitkering bij herindeling

In het kader van de arhi-procedure ontvangen gemeenten die fuseren een eenmalige uitkering van het Rijk. Deze uitkering is bedoeld ter ondersteuning van de kosten die gepaard gaan met de herindeling, zoals de inrichting van de nieuwe organisatie, communicatie en procesbegeleiding. Het bedrag wordt toegekend op basis van landelijke richtlijnen en is bedoeld om de transitie naar een nieuwe gemeente soepel te laten verlopen.

In het geval van de Liemers is sprake (indicatief) van een totale eenmalige uitkering van ruwweg 16 miljoen euro. In het jaar voorafgaand aan herindeling komt een totaalbedrag van ruwweg 3,4 miljoen euro hiervan beschikbaar voor de Liemerse gemeenten als geheel. Ieder van de vier gemeenten ontvangt in het jaar voorafgaand aan herindeling een gelijkelijk deel (25%) hiervan.

Het is aan de individuele gemeenten om de incidentele lasten (project-, frictie-, desintegratiekosten) tot aan het moment van uitkering zelf te dekken, uit bestaande middelen. Er is sprake van een soort voorfinanciering, omdat deze lasten op een later moment vanuit de uitkering van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling kunnen worden gedekt.

Participatie en communicatie

Inwoners van de gemeente Westervoort zijn in de zomerperiode betrokken bij het intentiebesluit van de gemeente Westervoort en de route richting één Liemerse gemeente door de Toekomstbus. De uitkomsten hiervan zijn in september besproken met de regiegroep en gepubliceerd.

Onderdeel van het principebesluit is dat er door de gemeenteraad aan het college opdracht gegeven wordt om inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en de gemeenteraden van Duiven, Doesburg, Westervoort en Zevenaar actief te betrekken in het proces van opstellen van 'de visie op de nieuw te vormen Liemerse gemeente' in het herindelingsontwerp.

Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de duurzaamheid. Waar mogelijk zal in het verdere herindelingstraject oog zijn voor duurzaamheid.

Intergemeentelijke samenwerking

Zoals uit het voorstel blijkt is er intensief samengewerkt tussen de colleges van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar om tot dit voorstel te komen.

Bijlagen

nr	documentnummer	onderwerp
1	201714002	Raadsbesluit principebesluit gemeentelijke herindeling
2	201713997	Samen nog sterker – collectieve uitgangspuntennotitie Liemers
3	201713928	Nu of nooit – Eindrapport
4	201713929	Nu of nooit – Bijlage financiële analyse

Westervoort, 11 november 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)
secretaris

drs. A.J. (Arend) van Hout
burgemeester